مقاله تحقیقی

دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل
دوره سوم، شمارهٔ ۱، پاییز و زمستان ۱۳۹۳، صفحه ۲۲-۱۵

دیدگاه دانشجویان مستقر در خوابگاه در مورد اهمیت عوامل محیطی و نقش آن بر سلامت جسمانی، روانی و وضعیت تحصیلی آنان

زهرا جوهری(MSc) [۱]، نیکو یمانی(PhD) [*۲]، اطهر امید(MSc) [۳]، مهسا شکور(MSc) [۳]، لیلا بذرافکن(MSc) [۳]

۱- گروه پزشکی اجتماعی ،دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
۲- گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش پزشکی، مدیریت مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
۳- دانشجوی دکترای مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم اصفهان، اصفهان، ایران

دریافت: ۹۲/۱۰/۱۴، اصلاح: ۹۳/۵/۱۹، پذیرش:۹۳/۵/۲۱

خلاصه

سابقه و هدف: خوابگاههای دانشجویی محیط های جمعی هستند که در صورت داشتن شرایط مناسب می توانند جو مطلوبی برای بهبود فرایند یادگیری ایجاد کنند. این پژوهش با هدف بررسی وضعیت محیطی موجود خوابگاه از نظر دانشجویان و میزان اهمیت آن بر وضعیت جسمانی، روانی و تحصیلی آنان طراحی و اجرا گردیده است.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی – مقطعی با استفاده از پرسشنامه طراحی شده بر اساس استانداردهای محیطی وزارت بهداشت، درمان وآموزش پزشکی در خوابگاه دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان طراحی و اجرا گردیده است. اعتبار و پایایی پرسشنامه در ابتدا ارزیابی گردید. نمونه گیری به صورت تصادفی ساده انجام گرفت. در پایان با استفاده از نرم افزار spss ۱۶ آمار توصیفی وآنالیز واریانس تجزیه و تحلیل اطلاعات انجام گرفت.

یافته ها: میانگین سنی دانشجویان ۶/۳±۲۵/۳۴ بوده است. از نظر اهمیت مورد توجه برای دانشجویان امنیت خوابگاه با میانگین ۴/۶۲، تعداد افراد موجود در یک اتاق با میانگین ۴/۵۸ از ۵ و نظافت عمومی با میانگین ۴/۵۶ به عنوان مهمترین مسائل محیط فیزیکی ذکر گردیده اند. شصت درصد دانشجویان معتقد بودند محیط خوابگاه باعث افزایش بهداشت روانی در آنها می شود همچنین ۶۵/۱ درصد آنان معتقد بودند شرایط خوابگاه در افزایش موفقیت تحصیلی آنان موثر است.

نتیجه گیری: با توجه به تاثیر عوامل محیطی بر سلامت جسمانی، روانی و وضعیت تحصیلی دانشجویان توجه به اصلاح عواملی که می توانند این محیط را محیطی امن برای تحصیل و بهبود شیوه های زندگی دانشجو تبدیل نمایند امری ضروری است.

واژه های کلیدی: نگرش، دانشجویان، خوابگاه، بهداشت روانی، وضعیت تحصیلی.

مقدمه

با توجه به این موضوع که هر ساله تعداد زیادی از دانشجویان مجبور به تحصیل در دانشگاهی خارج از محل سکونت فعلی خودشان هستند، خوابگاه های دانشجویی برای بسیاری از دانشجویان جایگزین محیط خانواده است. اگر شرایط مناسبی برای خوابگاه ها در نظر گرفته شود این محیط های بسته و مراکز جمعی، محیطهای مطلوبی برای بهبود فرایند یادگیری محسوب می شوند. از طرفی اگر این مکان ها دارای شرایط نامناسب باشند خود به عنوان عاملی برای ایجاد اختلال در سلامت جسمانی، روانی و وضعیت تحصیلی دانشجویان عمل خواهند کرد (۳-۱). همچنین پژوهش ها نشان می دهند که این مکان ها نقش مهمی را در رشد فردی و شغلی دانشجویان ایفا می کنند (۵-۴). دانشجویانی که در محیط دانشگاه زندگی می کنند تعامل بیشتری با سایر دانشجویان و اعضای هیات علمی دارند در نتیجه مهارتهای زندگی در آنان تقویت می شود (۷-۶). مطالعات انجام شده بیان می کنند که خوابگاه های دانشجویی نقش مهمی در سلامت روانی دانشجویان دارد (۸). از طرفی این محیطها مکانهای مناسبی برای آموزش های اجتماعی هستند (۹). دانشجویانی که در خوابگاه اقامت دارند دارای فرهنگ خاصی هستند که بر آن فرهنگ تاثیر گذارند و خود نیز از آن تاثیر می پذیرند (۱۰). بنابر این کاربرد روشهای مختلف وموثر آموزش رسمی وغیر رسمی در خوابگاه باید مورد توجه قرار گیرد (۱۱). با توجه به موارد یاد شده و تاثیر این موارد بر وضعیت جسمانی، روانی و تحصیلی دانشجویان، این پژوهش با هدف بررسی وضعیت محیطی خوابگاه از نظر دانشجویان و میزان اهمیت آن در وضعیت جسمانی، روانی و تحصیلی آنان به منظور بهبود شرایط خوابگاه ها طراحی و اجرا گردیده است.

[*] نویسنده مسئول مقاله: دکتر نیکو یمانی
آدرس:اصفهان، مرکز تحقیقات آموزش پزشکی، مرکز مطالعات وتوسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، تلفن: ۰۳۱۳۶۶۸۰۰۴۸
e-mail: yamani@edc.mui.ac.ir

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

مواد و روشها

این مطالعه توصیفی-تحلیلی در سال ۱۳۹۰ طراحی و اجرا گردیده است. جامعه مورد پژوهش دانشجویان دختر گروه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بوده اند که در خوابگاه اقامت داشته اند. بر اساس نتایج پایلوت اولیه تعداد نمونه ها تعیین گردیده و نمونه گیری به روش تصادفی ساده از بین دانشجویان دو خوابگاه دختران انجام گرفته است. تعداد ۹۰ پرسشنامه متناسب با جمعیت این دو خوابگاه بین دانشجویان توزیع گردید تا به صورت خود ایفا تکمیل نمایند. در ابتدا با انجام هماهنگی به خوابگاه های دانشجویان دختر مراجعه نموده و هدف از مطالعه برای دانشجویان توضیح داده شد تا مشارکت آنان جلب گردد. حضور در مطالعه اختیاری بوده وبنابراین دانشجویانی که به هر دلیلی پس از دریافت پرسشنامه حاضر به تکمیل آن نبودند می توانستند انصراف دهند.

ابزار گرداوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته، بر اساس آیین نامه ماده ۱۳ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مرتبط با استانداردهای محیطی خوابگاه بوده است. برای تعیین اعتبار پرسشنامه از نظر متخصصین استفاده گردیده است و برای تعیین پایایی روش آزمون – آزمون مجدد بکار گرفته شده است(۴). پرسشنامه شامل اطلاعات دموگرافیک و دو بخش اصلی بوده است. در بخش اول میزان رضایت دانشجویان از متغیرهای فیزیکی و محیطی خوابگاه در طیف پنج گانه لیکرت از بیشترین رضایت (۵) تا کمترین رضایت(۱) و میزان اهمیت متغیرهای فوق از نظر آنان در طیف پنج گانه از بیشترین اهمیت (۵) تا کمترین اهمیت (۱) با ۴۴ گویه مورد سوال قرارگرفت. در بخش دوم نظرات دانشجویان در زمینه ی تاثیر خوابگاه بر بهبود سلامت روانی، وضعیت تحصیلی و تعامل اجتماعی آنان با ۱۹ گویه در طیف پنج گانه از کاملا مخالفم (۱) تا کاملا موافقم (۵) مورد ارزیابی قرار گرفت. همچنین دو سوال باز در پایان پرسشنامه برای ارائه نظرات و پیشنهادات وجود داشته است. نهایتا به منظور تسهیل در ارائه نتایج امتیازات سوالات بخش اول در ۹ حیطه شامل: وضعیت اتاق ها با ۸ سوال، بهداشت محیط با ۸ سوال، توزیع غذا با ۶ سوال، امکانات ورزشی با ۶ سوال، سالن مطالعه با ۷ سوال، برخورد مسئولین با ۴ سوال، امکانات مشاوره با۳ سوال، دسترسی به اینترنت و امنیت خوابگاه هر یک به صورت مستقل با یک سوال جمع بندی شده اند. سوالات بخش دوم نیز در سه حیطه سلامت روانی و جسمانی (بهداشت روانی، کنترل استرس، انبساط روحی، ارتقاء معنوی، اعتقادات مذهبی، سلامت جسمانی)، تعاملات اجتماعی (گرایش به اعتیاد، آمادگی برای زندگی آینده، انتقال تجربیات، مسئولیت پذیری، فعالیت بین گروهی، ارتباط با دوستان، کسب استقلال و افزایش انطباق پذیری) و وضعیت تحصیلی (مطالعات گروهی، موفقیت تحصیلی، مدیریت زمان، برنامه ریزی درسی و فعالیت های فوق درسی) جمع بندی شده اند.

در پایان با استفاده از نرم افزار SPSS 16 تجزیه و تحلیل اطلاعات صورت گرفته است. برای توصیف اطلاعات از میانگین، فراوانی و انحراف معیار استفاده گردیده است و برای مقایسه گروه ها از آنالیز واریانس استفاده شده است.

یافته ها

از بین ۹۰ پرسشنامه توزیع شده ۸۰ پرسشنامه به صورت کامل تکمیل گردید و میزان برگشت پرسشنامه ها ۸۹ درصد بوده است. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان مورد مطالعه ۶/۳±۲۵/۳۴ بوده است. ۸۲/۵ درصد دانشجویان مجرد بودند میانگین سنی مجردین ساکن خوابگاه ۵/۰۲±۲۳/۹۲ و متاهلین ۸/۱±۳۱/۴۳ سال بود. از نظر مقطع تحصیلی ۲۳/۸ درصد در مقطع لیسانس، ۱۷/۵ درصد در مقطع فوق لیسانس، ۵۵ درصد در مقطع دکتری و ۳/۸ درصد در دوره رزیدنتی قرار داشتند. میانگین سال های اقامت نمونه ها در خوابگاه ۴/۷۸ سال بوده است. میانگین رضایت کلی از وضعیت فیزیکی ۰/۶۱±۳/۱۷ از ۵ بدست آمد. از نظر اهمیت مورد توجه برای دانشجویان، امنیت خوابگاه با میانگین ۴/۶۲، تعداد افراد موجود در یک اتاق با میانگین ۴/۵۸ از ۵ در حیطه وضعیت اتاق ها، نظافت عمومی با میانگین ۴/۵۶ در حیطه بهداشت محیط و دسترسی به اینترنت با میانگین ۴/۵۰ به عنوان مهمترین مسائل محیط فیزیکی نسبت به سایر موارد ذکر گردیده اند. همچنین از نظر رضایت از شرایط موجود امنیت خوابگاه با میانگین ۴/۳۷ از ۵ و برخورد مسئولین با میانگین ۳/۶۸ نسبت به سایر موارد وضعیت بهتری داشته اند. جدول شماره ۱ میانگین کسب شده در مورد رضایت و اهمیت ملاک های مورد ارزیابی در زمینه محیط فیزیکی خوابگاه را از نظر دانشجویان گروه پزشکی دانشگاه اصفهان نشان می دهد.

جدول ۱. میانگین نمرات کسب شده در مورد میزان رضایت و اهمیت ملاک های مورد ارزیابی در زمینه محیط فیزیکی خوابگاه از نظر دانشجویان گروه پزشکی دانشگاه اصفهان- سال ۱۳۹۰

رضایت – اهمیت ملاک ارزیابی	رضایت میانگین	رضایت انحراف معیار	اهمیت میانگین	اهمیت انحراف معیار
وضعیت اتاق ها	۳/۰۱	۰/۸۰	۳/۷۲	۰/۷۴
بهداشت محیط	۳/۳۰	۰/۷۶	۴/۲۱	۰/۹۲
توزیع غذا	۲/۷۵	۰/۹۵	۴/۳۳	۰/۹۹
امکانات ورزشی	۳/۰۱	۰/۸۶	۳/۷۴	۰/۹۹
سالن مطالعه	۳/۲۷	۰/۹۸	۴/۲۳	۰/۹۱
دسترسی به اینترنت	۳/۵۱	۱/۱۸	۴/۵۰	۱/۰۳
امکانات مشاوره	۲/۸۹	۰/۹۰	۳/۶۳	۰/۸۶
برخورد مسئولین	۳/۶۸	۱/۰۲	۴/۴۱	۰/۸۹
امنیت خوابگاه	۴/۳۷	۰/۹۶	۴/۶۲	۰/۹۱

جدول شماره ۲ فراوانی نسبی نظرات دانشجویان خوابگاه علوم پزشکی اصفهان را نسبت به تاثیر متغیرهای محیطی خوابگاه بر تعامل اجتماعی نشان می دهد. همان گونه که در جدول شماره ۲ مشاهده می گردد ارتباط با دوستان، کسب استقلال، انطباق پذیری، مسئولیت پذیری، انتقال اطلاعات، فعالیت های بین گروهی و آمادگی برای زندگی آینده به عنوان عواملی معرفی شده اند که در خوابگاه بهبود می یابند. نمودار شماره ۱ نظرات دانشجویان را در مورد تاثیر محیط خوابگاه بر سلامت روانی نشان می دهد. همان گونه که مشاهده می گردد ۶۱/۳ درصد دانشجویان موافق بوده اند که شرایط مطلوب محیط خوابگاه بر کنترل استرس در آنها تاثیر مثبت دارد. ۶۰ درصد نیز معتقد بودند محیط خوابگاه باعث افزایش بهداشت روانی در آنها می شود. همچنین ۵۴ درصد دانشجویان موافق بودند که محیط خوابگاه بر افزایش سلامت جسمانی انها تاثیر گذار است. در زمینه

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

ی تاثیر محیط خوابگاه بر وضعیت تحصیلی ۵۳/۸ درصد دانشجویان نظر مثبت (موافق و کاملا موافق) نسبت به تاثیر خوابگاه بر مطالعات گروهی داشتند. در بین نمونه ها. ۶۵/۱ درصد (موافق و کاملا موافق) معتقد بودند شرایط خوابگاه در افزایش موفقیت تحصیلی آنان موثر است. همین مقدار تاثیر خوابگاه را بر برنامه ریزی درسی مثبت مطرح نموده بودند. در جدول شماره ۳ فراوانی نسبی نظرات دانشجویان در مورد تاثیر محیط خوابگاه بر وضعیت تحصیلی به تفکیک مشاهده می شود. در دو سوال باز مهمترین نکات پیشنهادی دانشجویان در زمینه ی بهداشت خوابگاه مطرح گردیده بود. دانشجویان به ترتیب اولویت نظافت فردی، بهداشت محیط اتاق ها و نظافت عمومی را به عنوان مهمترین نکاتی که باید توسط دانشجویان مورد توجه قرار گیرد مطرح نموده بودند.

با انجام آنالیز واریانس و تست تکمیلی توکی تفاوت معنادار بین میانگین نمره رضایت کلی و مقاطع تحصیلی دانشجویان بدست آمد (p.۰/۰۰۷). به این ترتیب که دانشجویان لیسانس میانگین نمره رضایت کمتری (۲/۸۳±۰/۶۹) نسبت به سایر گروه ها (فوق لیسانس ۳/۵۲±۰/۴۴ و دکتری ۳/۲۰±۰/۵۸) داشتند.

جدول ۲. درصد فراوانی نسبی نظرات دانشجویان علوم پزشکی اصفهان در مورد بهبود روابط اجتماعی در زندگی خوابگاهی

نظرات	کاملا مخالفم	تا حدودی مخالفم	نظری ندارم	تا حدودی موافقم	کاملا موافقم
اثرشرایط محیطی بر					
بهبود ارتباط با دوستان	۱/۲	۵/۰	۱۵/۰	۳۸/۸	۴۰/۰
کسب استقلال	۸/۸	۱/۲	۶/۳۰	۴۲/۵	۴۱/۳
مسئولیت پذیری	۳/۸	۱/۲	۵/۰۰	۵۲/۵	۳۷/۵
افزایش انطباق پذیری	۵/۰	۱/۲	۱۱/۲	۴۶/۳	۳۶/۳
آمادگی من برای زندگی آینده	۵/۰	۲/۵	۱۶/۲	۴۷/۵	۲۸/۸
گرایش به اعتیاد و روان گردان ها	۳۰/۰	۶/۲	۲۸/۸	۱۷/۵	۱۷/۵
فعالیت های بین گروهی	۶/۳	۱/۳	۲۶/۳	۳۶/۳	۳۰/۰
انتقال اطلاعات و تجربیات در رابطه با ازدواج	۸/۳	۶/۳	۳۶/۳	۲۶/۳	۲۲/۵

جدول ۳. درصد فراوانی نسبی نظرات دانشجویان علوم پزشکی اصفهان در تاثیر شرایط محیطی خوابگاه بر وضعیت تحصیلی

نظرات	کاملا مخالفم	تا حدودی مخالفم	نظری ندارم	تا حدودی موافقم	کاملا موافقم
اثر شرایط محیطی خوابگاه برافزایش					
مطالعات گروهی	۱۷/۵	۱۰/۰	۱۸/۸	۳۰/۰	۲۳/۸
موفقیت تحصیلی	۲۳/۸	۸/۸۰	۲/۵۰	۲۸/۸	۳۶/۳
فعالیت های فوق درسی	۱۵/۰	۸/۸۰	۱۶/۳	۳۸/۸	۲۱/۳
مدیریت زمان	۲۱/۳	۱۰/۰	۱۴/۸	۳۵/۵	۲۲/۵
برنامه ریزی درسی	۱۵/۰	۳/۸۰	۱۶/۳	۳۳/۸	۳۱/۳

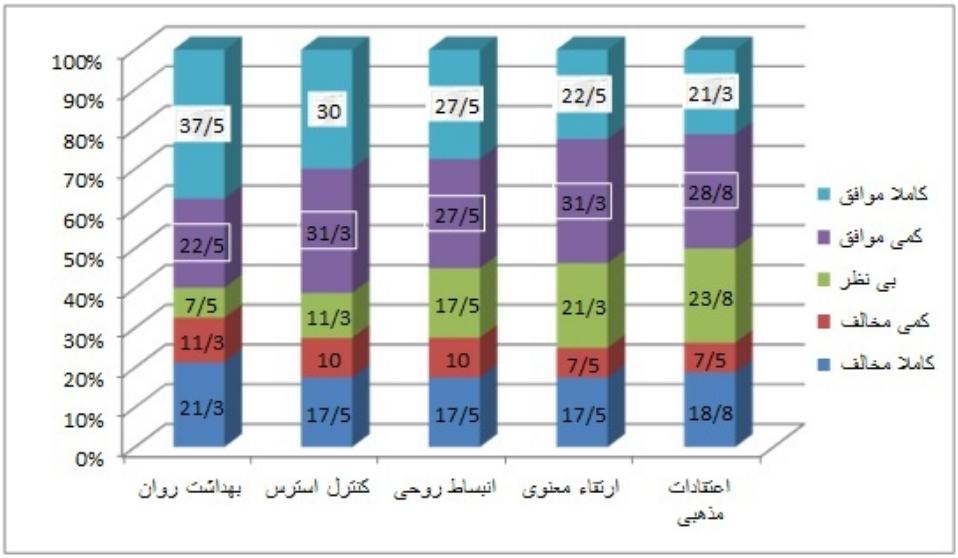

نمودار شماره۱ .فراوانی نسبی نظرات دانشجویان علوم پزشکی اصفهان در مورد بهداشت روانی در زندگی خوابگاهی

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

بحث و نتیجه گیری

مطالعه حاضر نشان داد که از نظر دانشجویان برخی عوامل اهمیت بیشتری در زندگی خوابگاهی دارند. در این مطالعه موضوع اتاق، تراکم آن، دسترسی به اینترنت و نظافت عمومی بیشتر مورد توجه قرار گرفته بودند. هنرور نیز تاکید براین موضوع داشت که بیماریهای تنفسی در محیط خوابگاه افزایش می یابد (۱۱). مطالعات نشان داده اند تراکم بیشتر زمینه مساعد را برای ابتلا به بیماریهای تنفسی فراهم می کند. بیامنی در مطالعه خود مهمترین مشکلات دانشجویان خوابگاهی را مسایل رفاهی و بهداشتی مطرح نموده است(۱). در مطالعه حاضر بین میزان رضایت کلی و مقاطع مختلف تفاوت معنادار مشاهده گردید به گونه ای که دانشجویان مقاطع لیسانس رضایت کمتری داشتند. یکی ازدلایل آن را می توان مربوط به موضوع تراکم در اتاق ها مطرح نمود زیرا دانشجویان مقاطع لیسانس اغلب با تعداد بیشتری دریک اتاق اقامت دارند.

Pejić در مطالعه خود به بررسی نور و مصرف انرژی در خوابگاه های دانشجویی پرداخت وبیان نمود که طراحی مناسب خوابگاه نقش مهمی در تامین نور کافی و مناسب برای اتاق ها داشته ودر کاهش مصرف انرژی آنها بسیار موثر است (۱۲). علی آبادی نیز در مطالعه خود بیان نموده است که جنسیت و مقطع تحصیلی بایستی در طراحی خوابگاه ها مورد توجه قرار گیرند (۸). برنامه ریزان و مدیران خوابگاه با توجه به تفاوت های دانشجویان در مقاطع مختلف و در نتیجه تفاوت نیازهای آنان بایستی برنامه مناسبی جهت توزیع دانشجویان در خوابگاه ها بعمل آورند.

توزیع غذا از مواردی بوده است که علی رغم داشتن میانگین نمره ی بالا برای اهمیت، نمره رضایت آن در سطح پایین تری از سایر حیطه ها بوده است. در سایر مطالعات انجام شده نیز علاوه بر توجه به رضایت از نوع غذا اغلب دانشجویان از نظر عادات غذایی ورفتارهای مرتبط با غذا نیز مورد توجه قرار گرفته اند (۱۳). توجه به این موارد می تواند شرایط بهتری برای ایجاد رضایت دانشجویان فراهم آورد. Choi در مطالعه خود نشان داد که دانشجویان خوابگاهی در مقایسه با دانشجویان مستقر در خانه شخصی مقدار کمتری مواد مغذی دریافت می کنند و تغذیه از گروه های غذایی را نیز مورد توجه قرار نمی دهند (۱۴). مطالعه رمضانخانی و همکارانش در دانشگاه شهید بهشتی نیز نشان داد که بین دختران و پسران مستقر در خوابگاه تفاوت معنادار در مصرف میوه جات وسبزیجات وجود دارد و آموزش در این زمینه را پیشنهاد نمودند(۱۵). بنابر این برنامه های غذایی مناسب علاوه بر ایجاد رضایت می تواند در بهبود عادات غذایی نیز تاثیر گذار باشد.

همان گونه که در نتایج مطالعه ی حاضر مشاهده می شود دانشجویان نظرات مثبتی نسبت به بهبود روابط اجتماعی در محیط خوابگاه داشته اند. آنان معتقدند شرایط خوابگاه زمینه مساعد را برای کسب استقلال، افزایش مسئولیت پذیری، بهبود انطباق با شرایط و افزایش آمادگی برای زندگی آینده فراهم می کند. بساک نژاد نیز در مطالعه ی خود بر روی دانشجویان بیان نمود که آموزش مهارت های اجتماعی به صورت معنادار باعث کاهش حساسیت بین فردی دانشجویان در خوابگاه می شود(۹).

مطالعه سلطانی نشان داد که دانشجویانی که دارای هوش فرهنگی بالاتری هستند در تغییرات محیطی کمتر دچار بحران می شوند. او پیشنهاد نمود با آموزش های رسمی وغیر رسمی توانایی دانشجویان را در این حیطه افزایش دهند (۱۰). از موارد دیگری که در این مطالعه مورد توجه قرار گرفت بررسی نظرات دانشجویان پیرامون محیط خوابگاه و نقش آن بر بهداشت روانی بود. آنان بیان نموده بودند که محیط مطلوب خوابگاه در کاهش استرس و انبساط روحی آن ها موثر است. مطالعات متعددی پیرامون موضوع بهداشت روان، افسردگی و اضطراب پیرامون موضوع خوابگاه انجام شده است و نتایج متفاوتی در این زمینه منتشر گردیده است. برخی محیط خوابگاه را محیط مساعدی برای ایجاد استرس، افسردگی و اضطراب مطرح می کنند(۱۷-۱۶). مطالعه ی بحرینیان در دو مجتمع خوابگاهی دانشگاهی نشان داد که دوری از خانواده، وجود افراد معتاد در خوابگاه و مشکلات خانوادگی زمینه ساز ایجاد مشکلات در سلامت روانی دانشجویان خوابگاهی است(۳).

مطالعه نخئی در دانشگاه زابل نشان داد که دانشجویان برای غلبه بر احساس غربت نیاز به آموزش مهارتهای تطبیق با محیط جدید دارند(۱۸). مطالعات دیگری نظیر مطالعه ی صاحب الزمانی اثر مثبت رایحه درمانی استنشاقی را بر کاهش اضطراب و افسردگی دانشجویان خوابگاهی نشان می دهد(۱۹). این مطالعات حاکی از آن است که این شرایط محیط خوابگاه است که باعث ایجاد اثرات مثبت و یا منفی در زندگی خوابگاهی می شود و مدیران و مسئولان داخلی خوابگاه با انجام انواع تمهیدات می توانند خوابگاه را به محیطی امن جهت بهداشت روان تبدیل کنند از طرفی وجود دفاتر مشاوره، کلاس های فوق برنامه و شرایط فیزیکی مناسب می تواند از اثرات منفی کاسته و بر اثرات مثبت اضافه نماید.

سوالات بخشی از پرسشنامه مطالعه حاضر مربوط به تاثیر خوابگاه بر وضعیت تحصیلی دانشجویان بود. آنان اعلام نموده بودند که شرایط خوابگاه بر مطالعات گروهی, مدیریت زمان و برنامه ریزی آن ها اثر گذار بوده است. نتایج مطالعه ی محمودی راد نیز بیان می نماید که شرایط خوابگاه زمینه ی مناسبی برای ایجاد محیط های یادگیری گروهی است(۲۰). تامویپات به بررسی مواجهه دانشجویان با انواع رسانه درخوابگاه های دانشجوی پرداخت. نتایج مطالعه او نشان داد بیشترین ارتباط دانشجویان با وب سایت های دفاتر خوابگاه و کمترین ارتباط با روزنامه بوده است (۲۱). نتایج مطالعه حاضر نیز نشان داد که دسترسی به اینترنت از نظر دانشجویان دارای اهمیت بالای بوده است. مطالعه ی مسعودی نیز نشان داد که دانشجویان دختری که در خوابگاه زندگی می کنند تعهد حرفه ای بالاتر و عملکرد تحصیلی بهتری را در مقایسه با دانشجویان دختر و پسر غیر خوابگاهی از خود نشان می دهند(۲۲).

واتاناساروچ در مطالعه ای به آموزش استانداردهای محیط خوابگاه به تعدادی از دانشجویان تحصیلات تکمیلی و کارکنان خوابگاه ها پرداخت و سپس نتایج نظارت ورعایت موارد را توسط آنان ارزیابی نمود نتایج مطالعه وی نشان داد این آموزش موجب بهبود وضعیت خوابگاه گردیده است (۲۳). از محدودیت های این مطالعه می توان به عدم دسترسی به خوابگاه دانشجویان پسر اشاره نمود. همچنین پیشنهاد می گردد در مطالعات بعدی یکی از ابعادی که از نظر دانشجویان مورد توجه بیشتری بوده است به صورت مداخله ای مورد مطالعه قرار گرفته و نتایج آن بررسی شود.

تاثیر عوامل محیطی بر سلامت جسمانی و روانی سالیان سال است که اثبات گردیده است و نتایج مطالعه حاضر نیز بر این موضوع تاکید دارد. این امر می تواند بر وضعیت تحصیلی دانشجویان نیز تاثیر گذار باشد. لازم است مدیران و

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

برنامه ریزان آموزشی در کنار پرداختن به برنامه ها، محتوای اموزش و فضای کلاس ها به محیط خوابگاه ها نیز توجه نمایند تا با پرداختن و توجه به اصلاح عوامل تاثیر گذار محیط خوابگاه را محیطی امن برای تحصیل و بهبود شیوه های زندگی دانشجویان و از طرفی به عنوان یک محیط الگو تبدیل نمایند.

تقدیر و تشکر

از دانشجویان شرکت کننده در پژوهش و مسئولین خوابگاه های دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان که با همکاری صمیمانه خود انجام این پژوهش را تسهیل نمودند صمیمانه سپاسگزاریم.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

Attitude of Students Resident in Dormitory on the Importance and Role of Environmental Factors on Physical, Psychological and Educational Status

Z. Jouhari (MSc)[1], N. Yamani (PhD)[*2], A. Omid (MSc)[3], M. Shakour (MSc)[3] L.Bazrafkan (MSc)[3]

1.Department of Social Medicine, Shahed University, Tehran, Iran
2. Department of Medical Education, University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.
3.Ph.D student in Medical Education, Department of Medical education, University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 3(1); Autumn, Winter 2014; pp:15-22
Received: Jun 4th 2014, Revised: Aug 10th 2014, Accepted: Aug 12th 2014.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Dormitories are public spaces. A good dormitory condition has profound influence to improve the learning process of the students. The purpose of this study has been to identify the attitude of the students in the dormitories of Isfahan University of Medical Sciences about the environmental condition of their places and its importance on their physical, psychological and educational status.

METHODS: This cross - sectional study was performed by using a questionnaire designed according to environmental standards issued by Ministry of Health and Medical Education of Iran. At first the validity and reliability of questionnaire were checked. The subjects were the students who live in the dormitory of Isfahan University and were selected through simple random sampling method. Data were analyzed using the spss 16 package program. Descriptive and inferential statistics with one way ANOVA were used for data analysis.

FINDINGS: Mean age of the students was 25.34±6.3 years. According to the factors which were important in viewpoints of the students: mean score for the security of dormitory was 4.62 and the average number of persons in a room was 4.58 out of 5. General cleaning of dormitory with mean score of 4.56 mentioned as the most important physical environment factor. Sixty percent of the students believed that environment of dormitory improves their mental health and 65.1 percent believed that this condition can improve their academic achievements.

CONCLUSION: Considering the impact of environmental factors on physical health, psychological and academic status of students, proper planning for improvement of environmental factors and making the dormitories safe, is necessary for educational and health status of the students.

KEY WORDS: *Students, Dormitories, Attitude, Mental health, educational status*

[*]**Corresponding Author;** Niko Yamani
Address: Department of Medical education, University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.
Tel: +983136680048
E-mail: yamani@edc.mui.ac.ir

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

References

1.Payami Sh. The problems of staying in a hostel for the students living in the residence of an unmarried medical student in 1995. Teb Va tazkiye.2000; (2):20-24. [Persian]

2. Masnavi A, JSamara E, Hosieni A. Attitudes of university students living in the dormitories of Tehran University of Medical Sciences in Tehran deviant behaviors -2004. Journal of Rehabilitation .2004; 6(4):23-5. [Persian]

3.Bahraniyan A, ghasemi broumand m. Assess the mental health of students living in the dormitory martyr Beheshti University of Medical Sciences in 1999. Teb Va tazkiye.2000; (2):65-75. [Persian]

4.Johnson JL. Learning communities and special efforts in the retention of university students: What works, what doesn't, and is the return worth the investment? Journal of college student retention. 2000; 2(3):219-38.

5.Pike GR, Kuh GD, Gonyea RM. The relationship between institutional mission and students' involvement and educational outcomes. Research in Higher Education. 2003; 44(2):241-61.

6.Terenzini PT, Pascarella ET, Blimling GS. Students' Out-of-Class Experiences and Their Influence on Learning and Cognitive Development: A Literature Review. Journal of college student development. 1999; 40(5):610-23.

7.Johnson WG. Strategies for enhancing student learning in residence halls. New Directions for Student Services. 1996; 1996(75):69-82.

8.Aliabadi m, Behrad behbahani A, Pournaderi h. Survey indicators of environmental psychology student dormitories. Quarterly model of psychological methods. Winter 20010; 1 (2):

9.Nejad SB, Pak S, Zarghar Y. Effectiveness of social skills training in homesickness, social intelligence and interpersonal sensitivity in female university students resident in dormitory. Psychology and behavioral research. 2013;2(3):168-75..

10.Soltani, B. and M. Keyvanara, Cultural Intelligence and Social Adaptability: A Comparison between Iranian and Non-Iranian Dormitory Students of Isfahan University of Medical Sciences. Materia socio-medica. 2013; **25**(1): 40-43.

11.Hnarvar SH, Eslaminejad Z. Compare rates of meningococcal carriers in the pharyngeal tonsils are among Students in hostel accommodation before and after the determination of serological patterns of strains in Kerman city. Medical Journal of Tabriz University of Medical Sciences. Summer 2005; 28 (2): 119-123. [Persian]

12.Pejić PČ, Petković DL, Krasić SM. The effect of architectural façade design on energy savings in the student dormitory. Thermal Science. 2014; 18(3):979-88.

13.You JS, Park JY, Chang KJ. Correlation among dietary habits score, life stress score and health-related quality of life (HRQL) score for female college students with functional constipation. Korean Journal of Nutrition. 2010;43(6):620-7.

14.Choi KS, Shin KO, Huh SM, Chung KH. Comparison of nutritional and physical status according to the residental type among college women in Seoul women's university and Sahmyook university. Korean Journal of Nutrition. 2010; 43(1):86-96.

15.Ramezankhani A, Gharlipour Z, Motalebi M, Heydarabadi AB, Bazhan M, Imanzad M, et al. Consumption of fruits and vegetables among college students living in dormitory in Shahid Beheshti University of Medical Sciences. Journal of Paramedical Sciences. 2013; 5(1).

16.Rezaei Adriyani M, Azadi A, Ahmadi F, Vahediyan Azimi A Comparison of depression , anxiety and quality of life of male and female students living in student dormitories. Journal of Nursing Research.2006; 2(3, 4):31-8. [Persian]

17.Mohamad Bigi A, Mohamad salehi N, Ghamari F, Salehi B. The prevalence of depressive symptoms , general health status and risk factors in student dormitory of Arak University, 2007. Journal of Arak University of Medical Sciences. 2008;12(3):116-123. [Persian]

18.Nakhaei A, Farnam A, Zadeh NH, Imankhah R. Studying the Relationship between Personality Characteristics and Homesickness in Dormitory Students of Zabol University. Science and engineering investigation. 2013; 2(20):137-41.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

19.Sahebzamani MS, Khanavi M, Alavi Majd H, Mearkarimi M, Karimi M. Effects of inhalation aromatherapy on anxiety and depression in student dormitory of Tehran University of Medical Sciences. Journal of Islamic Azad University .2009;20(3):175-181. [Persian]

20.Mahmodi Rad M, Arasteh HR. Student dormitories as learning communities.Teb Va tazkiye.2001;53:45-54. [Persian]

21.hamwipat K, Maneewan S, Pumjaroen T. Behavior of Media Exposure and Participation in Environmental Activities of King Mongkut-s University of Technology Thonburi Dormitory Students. World Acad Sci Eng Technol. 2012; 61:247-51

22.Masoudi A, Mohamadi M. Location and Gender Effects on perceptions and academic performance of students at Shiraz University of Engineering and Science. Journal of Social Sciences and humanistic of Shiraz University. 2005;25(4):185-200. [Persian]

23.Wattanasaroch K, Thiengkamol N, Navanugraha C, Thiengkamol T. Development of Green Dormitory Standard for Mahasarakham University. The Social Sciences. 2012; 7(2):216-23.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]